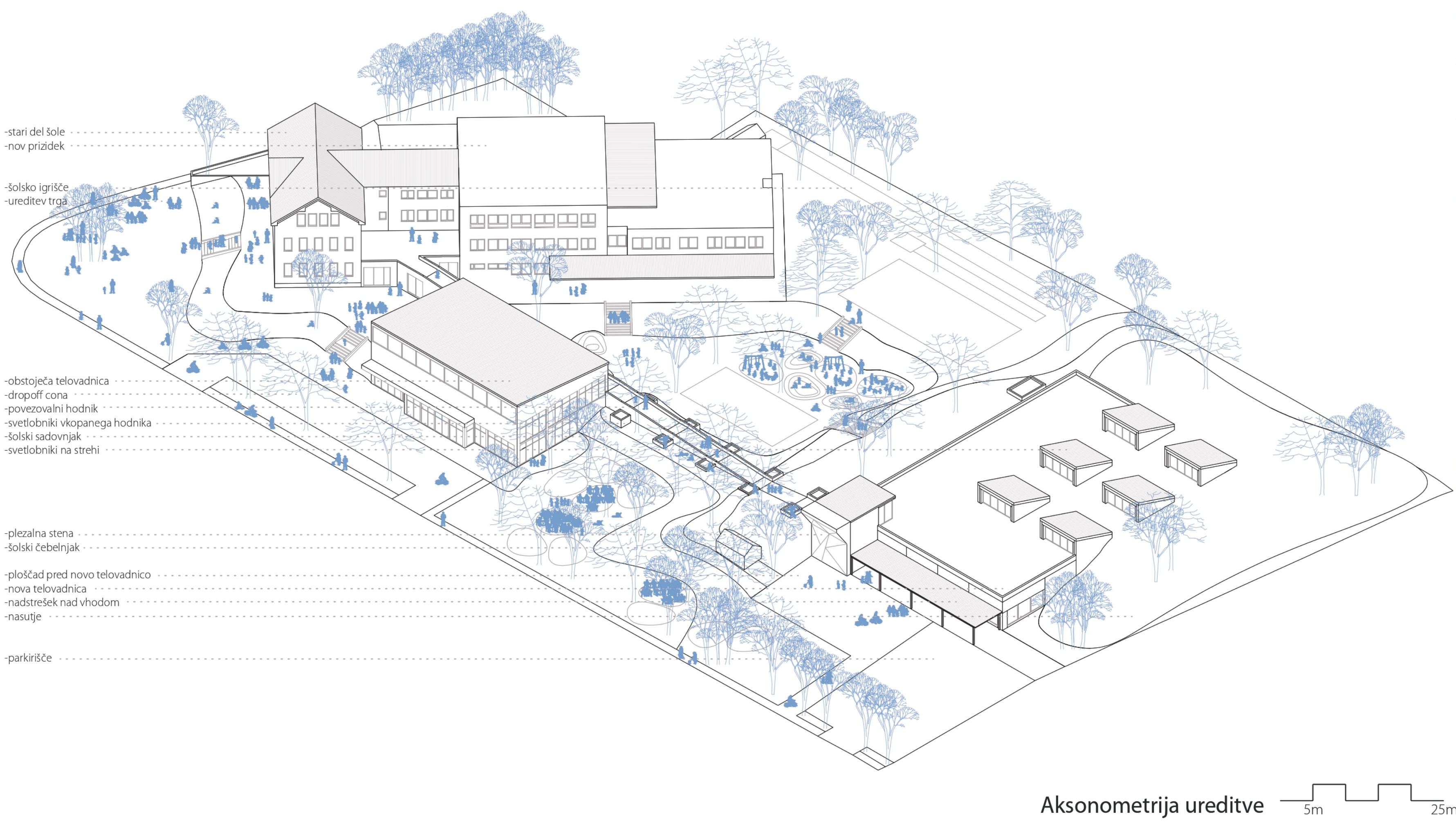
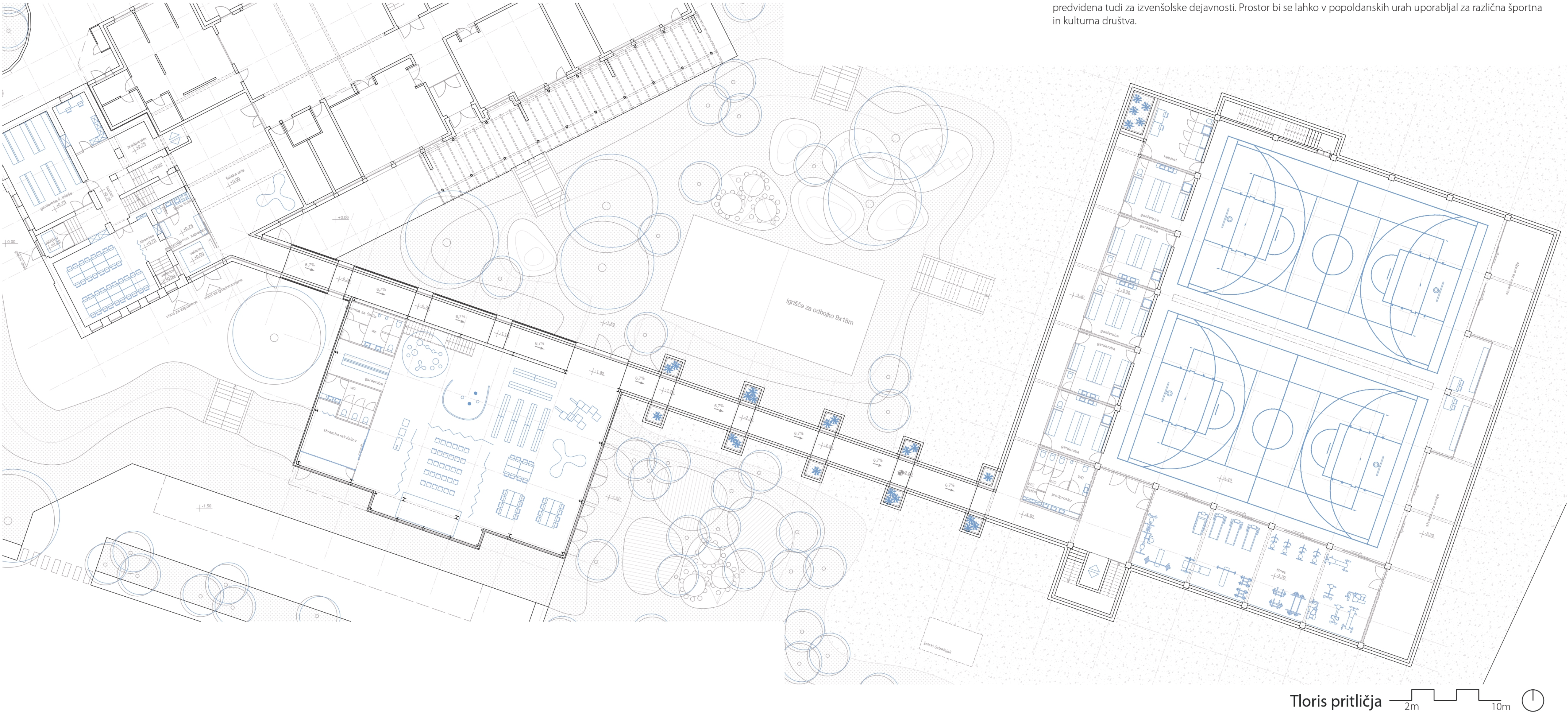

Zasnova nove telovadnice in ureditev območja osnovne šole v Dolenji Nemški vasi

Opis koncepta, zasnove in rabe

Dana situacija predstavlja določene izzive, predvsem z vidika umeščanja objektov v prostor. Šolski kompleks je v grobem sestavljen iz štirih delov, ki so med seboj neposredno prepleteni in povezani. Na stari del šole je priključen nov prizidek, odprt leta 2023. V novem prizidku so učilnice, avla, kuhinja, knjižnica, jedilnica, multimedijška učilnica, kabineti, dvigalo, terase, garderobe, stranišča in ostali pripadajoči prostori. V starem delu so zbornica, stopnišče, garderobe in učilnice. Na oba dela je priključen srednji del šole z garderobami, stranišči, glavnim vhodom, telovadnico ter pripadajočimi tehničnimi prostori. Zunanja ureditev je zelo toga, sestavljena iz gospodarskega dvorišča, zelenic, igrišč, parkirišč in pomožnega objekta.

Prvi poseg zajema odstranitev povezovalnih prostorov med obstoječo telovadnico in delom šole z učilnicami. S tem ukrepom postane obstoječa telovadnica samostojen objekt, nepovezan z ostalimi. Problem obstoječe telovadnice je, da je premajhna za obstoječo šolo, ki se ne more več širiti. Z ohranitvijo telovadnice se pridobove, odprte prostore za alternativne oblike učenja in druge vsebine. »Prazna škatla«, ki jo tvori obstoječa telovadnica, omogoča številne oblike rabe prostora tako za učenje kot za krožke, kulturne prireditve ipd. V telovadnico so umeščene tudi garderoba, shramba rekvizitov, sanitarije in podest. Telovadnici so dodane nove okenske odprtine, ki omogočajo optimalno osvetlitev in povezovanje z zunanjim okoljem. Raba prostora je predvidena tudi za izvensolske dejavnosti. Prostor bi se lahko v popoldanskih urah uporabljal za različna športna in kulturna društva.

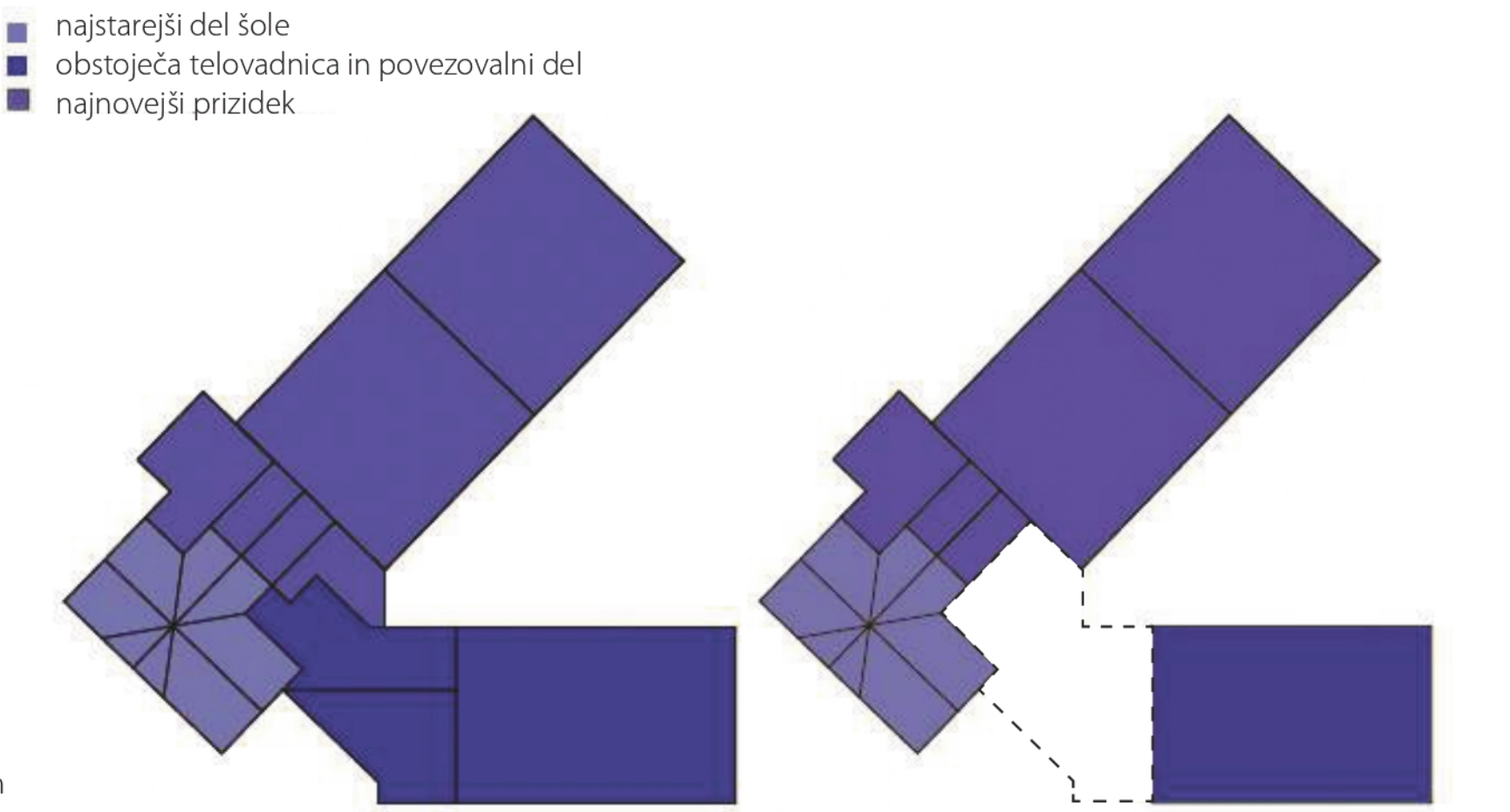

Drugi poseg na lokaciji je umestitev nove telovadnice z garderobami, kabinetom, sanitarijami in manjšo tribuno. Telovadnica je namenjena izvajanju pouka športne vzgoje ter popoldanskim dejavnostim in krožkom. Ni primerna za tekmovanja, za to ni niti potrebe, saj je ustrezna telovadnica, sveže renovirana, v neposredni bližini v Trebnjem. Športna dvorana je delno vkopana, z dveh strani zasuta in z ozelenjeno streho, s čimer postane del šolskega igrišča.

Tretji poseg v dano situacijo je povezovalni hodnik, ki povezuje novo in staro telovadnico ter stari in novi del šole. Hodnik je delno vkopan zaradi premoščanja višinskih razlik, prav tako pa je del šolskega igrišča. Streha hodnika je pohodna in omogoča dostop z igrišča na teraso v nadstropju novega dela šole. Hodnik je ritmično zastekljen, kar omogoča naravno osvetlitev in izhode na igrišče. V vkopanem delu so svetlobniki, ki so hkrati element igrišča in urbane opreme.

Četrti poseg predstavlja vrnitev stare slave najstarejšemu delu šole. Gre za minimalne intervencije, ki izboljšajo funkcionalnost in zasnovo. Nov glavni vhod je umeščen skozi nekdanji glavni vhod, ob tem se odstrani nekaj predelnih sten, da se prostori odprejo in smiselno povežejo.

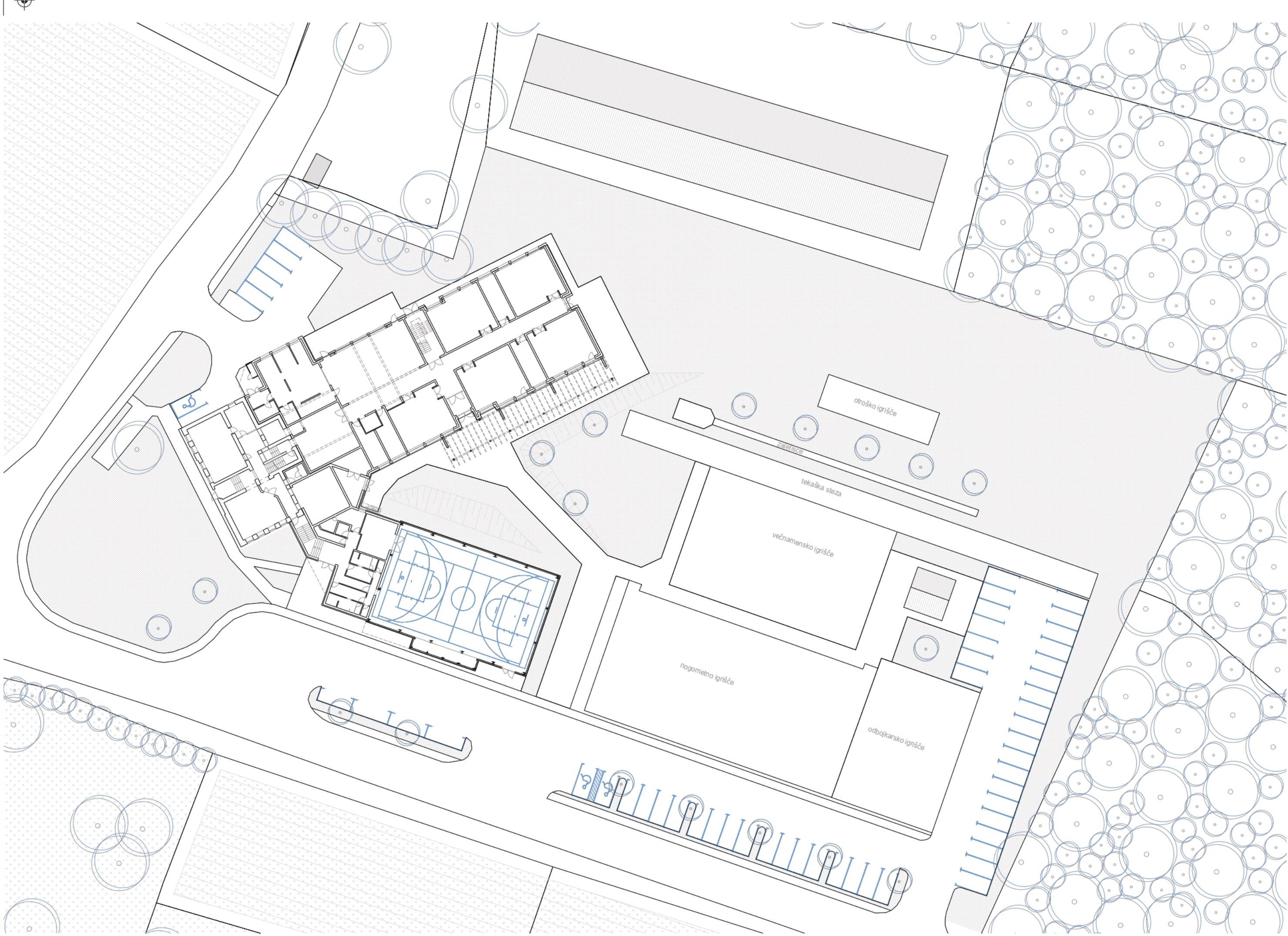
Peti poseg zajema ureditev šolskega okoliša. Ohrani se gospodarsko dvorišče ob kuhinji ter terasa ob novem prizidku šole, medtem ko je vse ostalo prenovljeno. Pred starim delom šole se vzpostavi trg in ploščad, povezani z ozelenjeno brežino. Trg je delno zazelenjen in tlakovan z rušniki. Višinska razlika je premoščena z brežino, ki je urejena kot prostor, kjer lahko otroci posedajo in se družijo. Na trgu je predvidena zasaditev treh večjih dreves v gruči, ki poudarjajo monumentalnost starega dela šole in nudijo senco v vročih dneh. Trg je ena izmed pomembnih točk nove pešpoti, ki povezuje Trebnje, Dolenjo Nemško vas in šolski kompleks.

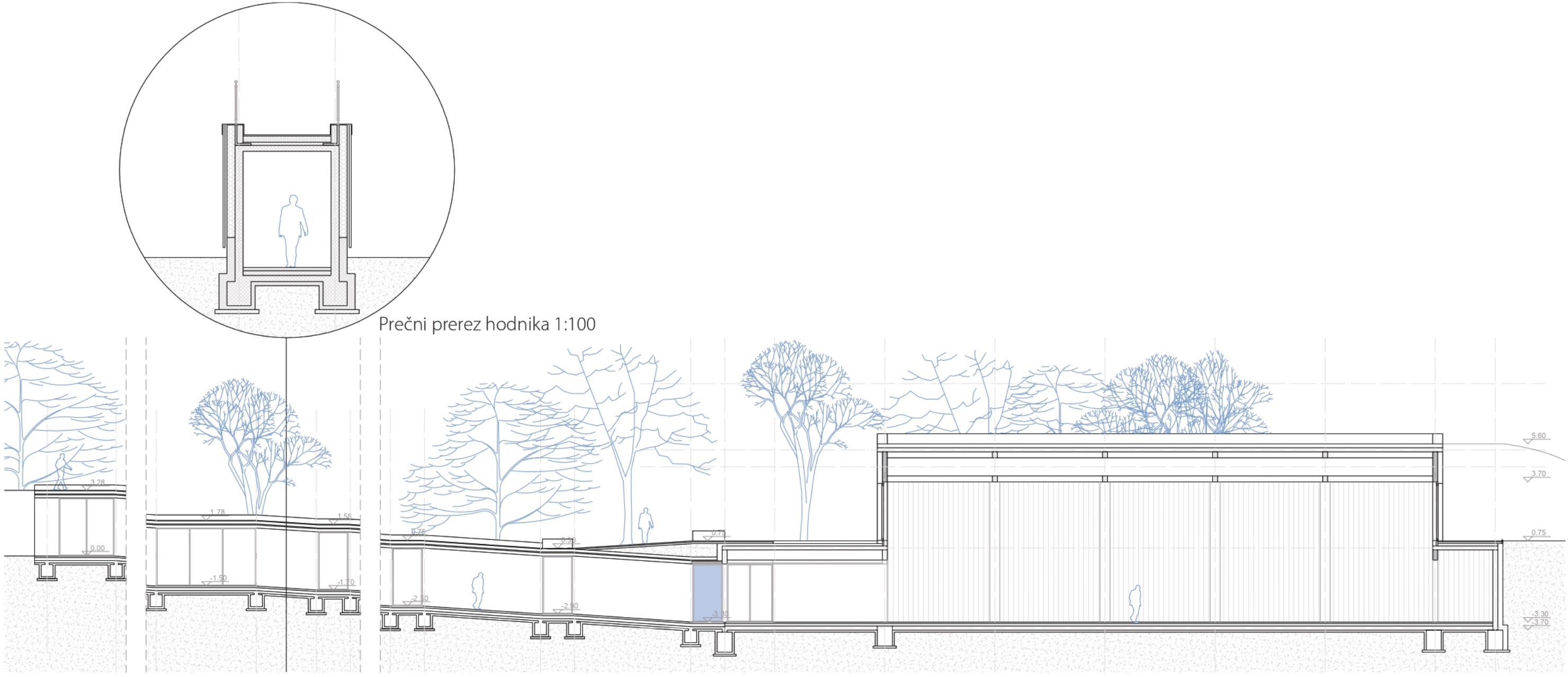
Pogled znotraj nove telovadnice

Pogled na glavni vhod nove telovadnice

Tloris obstoječega stanja 5m 25m

Prerezi 2m 10m

Povzetek magistrskega dela

Teoretični del raziskave obravnava zgodovino športnih in kulturnih objektov na Slovenskem. Njihovi začetki segajo v obdobje rimske nadvlade, ostanki teh objektov pa so ponekod vidni še danes. Razvoj obravnavanih objektov je skozi čas sledil družbeno-političnim spremembam, ta razvoj pa se nadaljuje tudi danes in se bo verjetno nadaljeval v prihodnosti. Poznavanje vzročno-posledične verige dogodkov in sprememb iz preteklosti nam omogoča lažje razumevanje sedanjosti in bližnje prihodnosti, kar je ključno pri načrtovanju novih objektov.

Drugi del teoretičnega poglavja podrobneje obravnava tipologijo zadržnih domov – fenomen prostora nekdanje Jugoslavije, ki se je začel razvijati po drugi svetovni vojni. Glavne ugotovitve so naslednje: zadržni domovi predstavljajo nadaljevanje tradicije narodnih in sokolskih domov; iz njih so se nato razvili vaški domovi, ki se ponekod gradijo še danes. Gre za združevanje športne in kulturne funkcije pod eno streho. Ti domovi predstavljajo kulturno središče in del identitete kraja, obenem pa so ena izmed osrednjih tem magistrske naloge.

Tretji del teoretskega poglavja obravnava alternativne in sodobne oblike poučevanja, kar predstavlja še eno izmed ključnih tem naloge. Tudi zgodovina tega področja je bogata in raznolika, pri čemer je glavna ugotovitev, da ne obstaja univerzalna rešitev. Vsaka šola se mora odzivati na speci ke lokacije in potrebe prebivalstva.

Namen analiz je predstavitev ožje in širše lokacije, izbira ustreznega zemljišča za gradnjo ter prepoznavanje naravnih, antropogenih in zgodovinskih značilnosti okolja – tako prednosti kot tudi slabosti, ki lahko vplivajo na projektiranje novega objekta. Glavni poudarki tega poglavja so: bogata zgodovina in dolgotrajna kontinuiteta

poselitve območja, zdravo in raznoliko naravno okolje s kulturno krajino, dobre prometne povezave, povečevanje števila prebivalcev v občini ter prostorska stiska na osnovnošolskem in kulturnem področju.

Študije referenčnih primerov omogočajo vpogled v sodobne arhitekturne smernice. Obravnavani projekti predstavljajo primere sodobne arhitekture, ki so vsebinsko in tipološko primerljivi z vsebino magistrske naloge ter služijo kot primeri dobre prakse.

Glavna ugotovitev tega poglavja je, da velikost telovadnice določajo predpisane mere športnih igrišč, kar pogosto pomeni velik volumen objekta. Ena glavnih nalog projektanta je, da s pomočjo različnih arhitekturnih ukrepov ta objekt vizualno zmanjša in ga uspešno umesti v grajeno okolje. Dva prevladujoča pristopa k doseganju tega cilja sta: razčlenitev osrednjega volumna in možnost delnega ali celotnega vkopa objekta.

V poglavju 4 so podrobno predstavljeni raba, zasnova, umestitev objekta ter osnovni koncept. Gre za delitev na tri objekte, ki jih povezuje četrti – povezovalni hodnik. Prvi objekt je obstoječa šola, pri kateri so predvideni minimalni posegi. Drugi objekt predstavlja obstoječo telovadnico, ki je premajhna in onemogoča širitev šole, tretji pa je nova telovadnica.

Pred obstoječo telovadnico je predvidena cona za kratkotrajno parkiranje, kjer lahko starši odložijo otroke in jih pospremiti do vhoda. Prav tukaj ustavlja tudi šolski avtobus. Čakajoče otroke pred slabim vremenom ščiti obstoječi nadstrešek telovadnice.

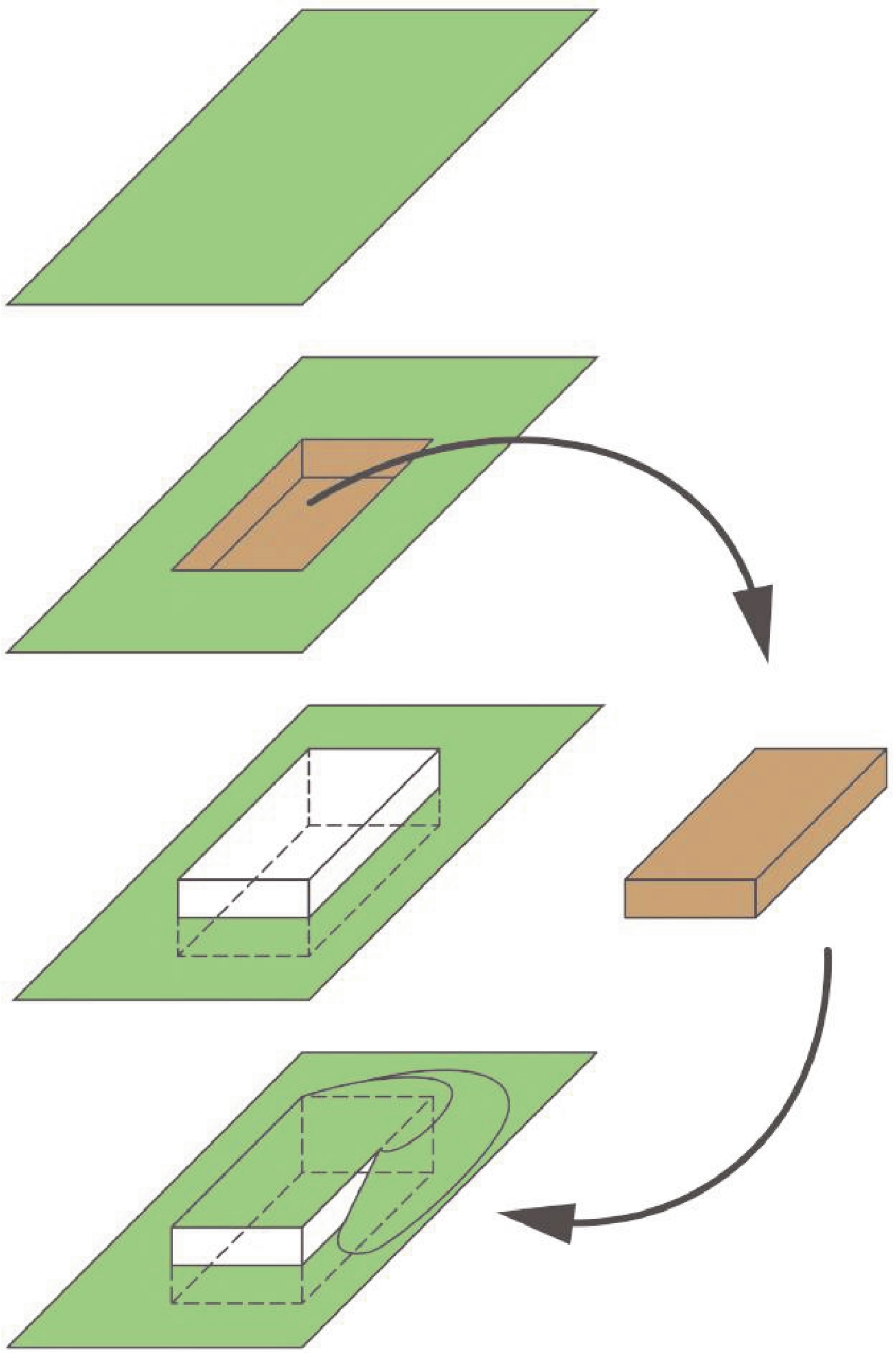
Med staro in novo telovadnico sta umeščena šolski sadovnjak in čebelnjak, s prostori za pouk na prostem. Učence pred vremenskimi vplivi ščitijo lahki, premični platneni senčniki, razprti nad klopmi. Pomemben del zunanje ureditve je približevanje naravnega in ruralnega okolja otrokom, saj lahko del pouka poteka na prostem. Izvajajo praktičen pouk, kot je gojenje, opazovanje in nabiranje rastlin ter preprosta kmetijska opravila.

Pred novo telovadnico je urejen dostop s ceste in pločnika za pešce ter promet. Predvideno je parkirišče in šolski sadovnjak. Desno od vhoda vodi pešpot v gozd, kjer se lahko vzpostavi učna pot, trim steza ali pa dodatni prostori za poučevanje na prostem. Brežine, ki povezujejo ravno streho z nivojem igrišča, so ozelenjene in zasajene z drevmi, s čimer tvorijo breživno mejo in povežavo s samimi igriščem. Za nasutje brežin se uporablja zemljino, ki je ostala pri izkopu gradbene jame za vkopano telovadnico.

Med novim delom šole, povezovalnim hodnikom in novo telovadnico je predvideno šolsko igrišče s športnimi površinami, ozelenitvijo, otroškimi igrali ter prostori za pouk na prostem. Športna igrišča vključujejo odbojko na mivki ter rokomet/košarko, ob njih pa sta še tekalna steza in poligon za skok v daljino. Dodatna igrišča oziroma športni park pa so načrtovani na sosednji lokaciji.

Sinteza

Zasnova nove telovadnice odgovarja na potrebe sodobne osnovne šole in zagotavlja prijeten ter funkcionalen prostor za športne aktivnosti tako v okviru pouka kot tudi izven njega. Obstoječa telovadnica predstavlja nov, nekonvencionalen prostor za učenje, ki omogoča alternativne oblike poučevanja in maksimalno fleksibilnost. Starem delu šole se vrača nekdanja slava in arhitekturna prezenca, povezovalni hodnik pa učinkovito združuje vse enote v enoten celovit kompleks. Rdeča nit zunanje ureditve je vzpostavljanje multisenzoričnega učnega in igralnega okolja na prostem, kjer otroci lahko odkrivajo naravne danosti svojega domačega okolja. Nova in obstoječa telovadnica skupaj z igrišči tvorita novo športno-kulturno središče kraja.

Prikaz koncepta nove telovadnice: šolsko igrišče - izkop - objekt - nasutje - šolsko igrišče

Obstoječi šoli se z minimalno intervencijo povrne način uporabe, kot je bil prvotno predviden, vendar z upoštevanjem potreb sodobnega izobraževanja in veljavnih standardov. Obstoječa telovadnica se izprazni, nastali prostor pa postane nekakšno "belo platno" s številnimi možnostmi uporabe. Namenjen je neformalnemu poučevanju, igri, šolskim in izvenšolskim dejavnostim, prireditvam ter dejavnostim lokalnih društev in interesnih skupin. Ta telovadnica je zaradi svoje speci ke in vpetosti v lokalni prostor vredna ohranitve, saj tvori kulturni stebel v novonastalem športno-kulturnem središču kraja. Športni del tega središča pa dopolnjuje nova, sodobna telovadnica.

V poglavju 4 so podrobno predstavljeni raba, zasnova, umestitev objekta ter osnovni koncept. Gre za delitev na tri objekte, ki jih povezuje četrti – povezovalni hodnik. Prvi objekt je obstoječa šola, pri kateri so predvideni minimalni posegi. Drugi objekt predstavlja obstoječo telovadnico, ki je premajhna in onemogoča širitev šole, tretji pa je nova telovadnica.

Obstoječi šoli se z minimalno intervencijo povrne način uporabe, kot je bil prvotno predviden, vendar z upoštevanjem potreb sodobnega izobraževanja in veljavnih standardov. Obstoječa telovadnica se izprazni, nastali prostor pa postane nekakšno "belo platno" s številnimi možnostmi uporabe. Namenjen je neformalnemu poučevanju, igri, šolskim in izvenšolskim dejavnostim, prireditvam ter dejavnostim lokalnih društev in interesnih skupin. Ta telovadnica je zaradi svoje speci ke in vpetosti v lokalni prostor vredna ohranitve, saj tvori kulturni stebel v novonastalem športno-kulturnem središču kraja. Športni del tega središča pa dopolnjuje nova, sodobna telovadnica.

Pogled na šolsko igrišče z novo telovadnico

Pogled znotraj obstoječe telovadnice